

Veřejný zájem pozemkových
úprav; veřejným je i
vyřešení duplicity
poz. úprava neporu-
šuje ústavní práva
občanů.

1

7 Ca 225/2007-63

Toto rozhodnutí nabylo právní moci
dnem 5. 6. 2009
dne 21-07-2009

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu mgr. Aleše Sabola a soudců Mgr. Kamila Tojnera a Mgr. Jaromíra Sklenáře ve věci žalobců: ~~Jan David~~
~~9.10.1932, 2. David David, 1. 1. 1938, 2. David David, 1. 1. 1938~~ proti žalovanému:
Ministerstvo zemědělství ČR, se sídlem v Praze 1, Těšnov 17, v řízení o žalobě proti
rozhodnutí žalovaného ze dne 24.7.2007, č.j. 17816/07-17170/Tro,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d ě n í :

Žalobci se svou žalobou domáhali zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 24.7.2007, č.j. 17816/07-17170/Tro, kterým žalovaný zamítnul odvolání žalobců a potvrdil rozhodnutí Ministerstva zemědělství - Pozemkového úřadu Brno-venkov ze dne 24.1.2007 č. PÚ-185/07-Rg o schválení návrhu komplexní pozemkové úpravy v kat. území Lažánky dle § 11 odst. 4 zák. č. 139/2002 Sb.

Pozemkový úřad Brno-venkov inicioval v katastrálním území a obci Lažánky návrh na komplexní pozemkové úpravy, přičemž zpracováním návrhu byl pověřen Ing. Vladimír Racek. Dle tvrzení žalobců byly do návrhu těchto úprav neoprávněně zahrnuty i pozemky ve vlastnictví žalobců, přestože ti se do provádění těchto úprav jakožto vlastníci nepřihlásili, rovněž tak ani neudělili žádný písemný souhlas k provádění těchto úprav na svých pozemcích či oprávnění ke vstupu na jejich pozemky. Žalobci v žalobě uvedli, že je drastickým

způsobem zasahováno do jejich výlučného vlastnictví, které je jim zaručeno Ústavou České republiky. Jednání správních orgánů označili za násilnou kolektivizaci venkova, při které jsou aplikovány vyvlastňovací aktivity.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí.

V odůvodnění napadeného správního rozhodnutí žalovaného (Ministerstvo zemědělství – Ústřední pozemkový úřad) ze dne 24.7.2007, kterým žalovaný zamítnul odvolání žalobců a potvrdil rozhodnutí Ministerstva zemědělství - Pozemkového úřadu Brno-venkov ze dne 24.1.2007 č. PÚ-185/07-Rg o schválení dle § 11 odst. 4 zák. č. 139/2002 Sb. návrhu komplexní pozemkové úpravy v kat. území Lažánky, žalovaný mj. uvedl, že řízení o pozemkových úpravách v k.ú. Lažánky bylo zahájeno Pozemkovým úřadem Brno-venkov v souladu s ust. §6 odst. 3 zák. č. 139/2002 Sb. Oznámení o zahájení řízení bylo provedeno veřejnou vyhláškou vyvěšenou v listopadu 2003 na úředních deskách Pozemkového úřadu a Obecního úřadu Lažánky. Na úvodním jednání dne 18.2.2004, jehož se žalobci zúčastnili, byli účastníci seznámeni s účelem a předpokládaným obvodem pozemkové úpravy. K soupisu nároků vlastníků, který byl žalobcům doručen, neuplatnili žádné připomínky. Žalobce Jan David tak vstupoval do pozemkové úpravy jako vlastník pozemků řešených dle §2 zák. č. 139/2002 Sb. o celkové výměře 8,9097 ha, zapsaných na LV 289 v k.ú. Lažánky, po změně obvodu komplexní pozemkové úpravy o celkové výměře 7,9036ha, dle návrhu pozemkových úprav mu byly navrženy do vlastnictví pozemky v k.ú. Lažánky o celkové výměře 7,7850ha. Žalobce Pavel David vstupoval do pozemkové úpravy jako vlastník pozemků řešených dle §2 zák. č. 139/2002 Sb. o celkové výměře 2,7931ha zapsaných na LV 464 v k.ú. Lažánky, po změně obvodu komplexní pozemkové úpravy o celkové výměře 2,7900ha, dle návrhu pozemkových úprav mu byly navrženy do vlastnictví pozemky v k.ú. Lažánky o celkové výměře 2,7511ha. Návrh nového uspořádání pozemků byl s žalobci projednán, žalobci měli možnost uplatnit své námítky a připomínky, s návrhem ve výsledku projevíli nesouhlas, nebylo s nimi dosaženo žádné dohody. Závěrečné jednání se konalo dne 16.10.2006, přičemž vzhledem k tomu, že požadavek uvedený v § 11 odst. 4 zák. č. 139/2002 Sb., tedy že s návrhem musí souhlasit vlastníci min. 75% výměry půdy dotčené pozemkovou úpravou, byl splněn, rozhodl Pozemkový úřad i přes nesouhlas žalobců o schválení návrhu.

Městský soud v Praze přezkoumal napadené správní rozhodnutí v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 2 s.ř.s.), vycházející přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního úřadu (ust. § 75 odst. 1 s.ř.s.), a celou věc posoudil takto.

Žaloba je nedůvodná.

Dle ust. § 3 odst.1 a 2 zák. č. 139/2002 Sb. jsou předmětem pozemkových úprav všechny pozemky v obvodu pozemkových úprav bez ohledu na dosavadní způsob využívání a existující vlastnické a užívací vztahy k nim. Obvod pozemkových úprav je území dotčené pozemkovými úpravami, které je tvořeno jedním nebo více celky v jednom katastrálním území. Bude-li to pro obnovu katastrálního operátu třeba, lze do obvodu pozemkových úprav zahrnout i pozemky, které nevyžadují řešení ve smyslu ustanovení § 2, ale je u nich třeba obnovit soubor geodetických informací. Je-li to k dosažení cílů pozemkových úprav vhodné, lze do obvodu pozemkových úprav zahrnout rovněž pozemky v navazující části sousedícího katastrálního území.

Dle ust. § 5 odst.1 zák. č. 139/2002 Sb. jsou účastníky řízení o pozemkových úpravách mj. vlastníci pozemků, které jsou dotčeny řešením v pozemkových úpravách podle § 2 a

fyzické a právnické osoby, jejichž vlastnická nebo jiná věcná práva k pozemkům mohou být řešením pozemkových úprav přímo dotčena; za takové osoby se nepovažují vlastníci, pro jejichž pozemky se v pozemkových úpravách pouze obnovuje soubor geodetických informací (§ 3 odst. 2).

Dle ust. § 6 odst.1,2,3 zák. č. 139/2002 Sb. pozemkový úřad posuzuje podané požadavky na zahájení pozemkových úprav. K těmto požadavkům se vyjádří v písemném sdělení do 30 dnů. Shledá-li důvody, naléhavost a účelnost provedení pozemkových úprav za opodstatněné, zahájí řízení o pozemkových úpravách. Pozemkový úřad může v odůvodněných případech zahájit řízení i bez podaných požadavků. Řízení o pozemkových úpravách se považuje vždy za řízení zahájené z podnětu pozemkového úřadu. Pozemkový úřad zahájí řízení o pozemkových úpravách vždy, pokud se pro to vysloví vlastníci pozemků nadpoloviční výměry zemědělské půdy v dotčeném katastrálním území.

Dle ust. § 6 odst.9 zák. č. 139/2002 Sb. osoby písemně pověřené pozemkovým úřadem mohou po předchozím oznámení na úřední desce příslušné obce vstupovat a vjíždět na pozemky ve stanovené době a vykonávat činnosti vyplývající z tohoto zákona v rozsahu nezbytně nutném, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak.

Dle ust. § 11 odst. 1,3,4 zák. č. 139/2002 Sb. pozemkový úřad oznámí na úřední desce, kde je možno po dobu 30 dnů nahlédnout do zpracovaného návrhu; návrh musí být vystaven též v obci. O vystavení návrhu pozemkový úřad vyrozumí známé účastníky a současně jim sdělí, že v této době mají poslední možnost uplatnit k návrhu své námítky a připomínky u pozemkového úřadu. K později podaným námítkám a připomínkám se nepřihlíží. Po uplynutí doby podle odstavce 1 pozemkový úřad svolá závěrečné jednání, na kterém zhodnotí výsledky pozemkových úprav a účastníky seznámí s návrhem, o kterém bude rozhodnuto. Pozemkový úřad rozhodne o schválení návrhu pozemkových úprav tehdy, pokud s ním souhlasí vlastníci alespoň tři čtvrtin výměry půdy pozemků, které jsou řešeny ve smyslu ustanovení § 2 v pozemkových úpravách. Váha hlasu podílového spoluvlastníka odpovídá jeho podílu na celkové výměře pozemků.

S tvrzením žalobců, že do návrhu pozemkových úprav byly neoprávněně zahrnuty i pozemky ve vlastnictví žalobců, přestože ti se do provádění těchto úprav nepřihlásili, se soud neztotožňuje. Řízení o komplexní pozemkové úpravě bylo zahájeno v souladu s ust. § 6 zák. č. 139/2002 Sb., přičemž stejně tak v souladu s ust. § 3 odst. 1 zák. č. 139/2002 Sb. byly do obvodu komplexní pozemkové úpravy zařazeny pozemky ve vlastnictví žalobců. Ve správním řízení bylo prokázáno, že Pozemkový úřad Brno-venkov i zpracovatel návrhu s žalobci opakovaně jednali jak písemně, tak ústně, žalobci se zúčastnili úvodního jednání v řízení o komplexní pozemkové úpravě, bylo jim jakožto účastníkům řízení umožněno uplatnit své námítky a připomínky proti předloženému návrhu pozemkových úprav, není tedy podložené tvrzení žalobců, že v řízení jako vlastníci pozemků nevystupovali. Pozemkový úřad pak zcela v souladu s ust. § 11 odst. 4 zák. č. 139/2002 Sb., když měl podmínku, že s návrhem musí souhlasit vlastníci alespoň tři čtvrtin výměry půdy pozemků dotčených pozemkovou úpravou, za splněnou, rozhodl i přes nesouhlas žalobců o schválení návrhu.

S ohledem na shora uvedené je tedy zřejmé, že správní úřad postupoval zcela v souladu se zákonem a správně stanovil okruh pozemků i účastníků předmětného řízení, do něhož zahrnul i žalobce a pozemky v jejich vlastnictví, přičemž stejně tak zcela po právu rozhodl o schválení závěrečného návrhu komplexní pozemkové úpravy, když splnění podmínky stanovené v ust. § 11 odst. 4 zák. č. 139/2002 Sb. je plně postačující pro správní

úřad k vydání předmětného rozhodnutí, nesouhlas žalobců v tomto případě není relevantní. Stejně tak je i správný argument žalovaného, že pro vstup a vjezd osob písemně pověřených pozemkovým úřadem na pozemky vlastníků v rozsahu nezbytně nutném není zapotřebí zvláštního souhlasu vlastníků těchto pozemků.

Pokud jde o námitku, že žalobci se k pozemkovým úpravnám nepřihlásili a jedná se tak o násilné vyvlastnění jejich majetku, a je tak porušována Ústava České republiky a Listina základních práv a svobod, soud poukazuje na účel pozemkových úprav vymezený přímo v zákoně, konkrétně v § 2 zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů: „Pozemkovými úpravami se ve veřejném zájmu prostorově a funkčně uspořádávají pozemky, sceluje se nebo dělí a zabezpečuje se jimi přístupnost a využití pozemků a vyrovnání jejich hranic tak, aby se vytvořily podmínky pro racionální hospodaření vlastníků půdy. V těchto souvislostech se k nim uspořádávají vlastnická práva a s nimi související věcná břemena. Současně se jimi zajišťují podmínky pro zlepšení životního prostředí, ochranu a zúrodnění půdního fondu, vodní hospodářství a zvýšení ekologické stability krajiny. Výsledky pozemkových úprav slouží pro obnovu katastrálního operátu a jako závazný podklad pro územní plánování.“ Veřejný zájem na provedení pozemkových úprav je tedy jasně vyjádřen již v tomto zákonném ustanovení. Pokud jde o obecný výklad pojmu "ve veřejném zájmu" odkazuje soud na Nález Ústavního soudu z 27. 5. 1998, uveřejněný pod č. 152/1998 Sb. Ústavní soud konstatuje, že pozemkové úpravy ve své většině nepředstavují vyvlastnění vlastnického práva v pravém slova smyslu, protože v podstatě jsou hromadnou dobrovolnou směnou vlastnických práv dotčených vlastníků. Nicméně pro tu skupinu vlastníků, která s prováděnými pozemkovými úpravami nesouhlasí, jsou ústavní pravidla platná pro vyvlastnění (nucené omezení vlastnického práva) krajním kritériem ochrany jejich vlastnictví. Ústavní soud dále dovozuje, že veřejný zájem je v případě nedokončených zcelovacích řízení dán nutností odstranit nežádoucí jevy (duplicitu stejných vztahů ke stejným částem zemského povrchu), aniž by sporné vlastnictví bylo nutno řešit soudní cestou v každém jednotlivém případě, což by navíc neřešilo však podstatu nedokončeného zcelovacího řízení, nehledě na obtížnost takových soudních sporů (když by účastníky měli být všichni účastníci nedokončeného zcelovacího řízení, tedy všichni účastníci přerušeno zcelovacího řízení při mnohonásobných směnách). Rozsah takového řízení by korespondoval rozsahu pozemkové úpravy. Dochází proto ke konstrukci vlastnických vztahů ze zákona, nebo ke vzniku vlastnického práva rozhodnutím správního orgánu, přičemž jde o řešení komplexní a tento způsob obecného řešení - regulovaný právním předpisem (vylučující množství jednotlivých sporů), je adekvátní veřejnému zájmu, když nepochybně ve veřejném zájmu je, aby byla odstraněna nepřehlednost ve vlastnických a užívacích vztazích. Ústavní soud dále dovozuje, že zásahy do vlastnického práva takto prováděné nepostrádají veřejný zájem, a že naopak důsledky dlouhodobě neřešených vztahů a jejich poměrně vysoká četnost neumožňují dokončení pozemkových úprav. Uvedený Nález ÚS dále uvádí: "Přitom je nepochybně evidentní, že pozemkové úpravy jsou determinovány souborem veřejných zájmů, v nichž je dominujícím zájem na dalším rozvoji zemědělské výroby při respektování odůvodněných ekologických požadavků." Dále Ústavní soud odkázal i na Nález bývalého Nejvyššího správního soudu (Boh. adm. č. 14224) v němž je formulováno stanovisko, že veřejný zájem je dán, podniká-li se dílo za tím účelem, by bylo vyhověno životním potřebám nějakého širšího celku, státního, územního, sociálního a pod. Zájem veřejný nemusí být zájmem absolutním, ten se vyskytuje výjimečně, a pokud by vyvlastnění mělo být podmíněno absolutní nutností, byl by tento institut prakticky znehodnocen a soukromý zájem vlastníků by byl neúměrně povýšen na zájem veřejný.

Veřejný zájem je tedy vymezen účelem pozemkových úprav v § 2 zákona a je nesporné, že v daném případě pozemkovými úpravami bylo sledováno nové uspořádání vlastnických práv k pozemkům tak, aby byly odstraněny nevhodné tvary pozemků, zpřístupněny pozemky sítí polních cest a odstraněny nedostatky v majetkoprávních vztazích. Návrh komplexní pozemkové reformy v posuzovaném případě redukuje roztržičnost z původních 1752 parcel) z toho 146 parcel je neřešených dle ust. § 2 zákona č. 139/2002 Sb.) na 990 nových parcel. Každý nově navržený pozemek je přístupný buď ze stávající cestní sítě nebo cestní sítě, která je nově navržena. Veřejný zájem pak podle zákona nachází odraz v tom, že komplexní pozemková úprava musí být provedena (řízení zahájeno), požadují-li to vlastníci pozemků nadpoloviční výměry zemědělské půdy řešeného katastrálního území (§ 6 odst. 3 zákona). Pozemkový úřad přitom rozhodne o schválení návrhu pozemkových úprav tehdy, pokud s ním souhlasí vlastníci alespoň tří čtvrtin výměry půdy pozemků, které jsou řešeny ve smyslu ustanovení § 2 v pozemkových úpravách (ust. § 11 odst. 4 cit. zákona). Veřejný zájem je proto zájmem vyjádřené skupiny vlastníků na novém prostorovém a funkčním uspořádání vlastnických vztahů k pozemkům, a to metodou zakotvenou zákonem, kdy tato skupina (většina) odmítá řešit své vztahy k pozemkům mnohonásobnou směnou na základě smluv podle soukromého práva, tj. postupnou směnou každý s každým, která je (a to i v širším obecném zájmu) řešením nepřijatelným a prakticky neproveditelným.

Veřejný zájem se v daném případě odráží dále v tom, že vlastníci více než poloviny výměry půdy vyžadující úpravy upřednostnili řešení pozemkové úpravy komplexně, a především v tom, že s návrhem úpravy souhlasili vlastníci 94,4% výměry půdy dotčené navrhovanou úpravou. Žalobci pak Soud proto uzavírá, že požadavek zákona ve smyslu kvantitativního odrazu veřejného zájmu (skupinového zájmu takto určené většiny) byl splněn. Není přitom rozhodné, že se žalobci, jak uvádějí, do řízení o pozemkových úpravách nepřihlásili. Jejich účastenství v řízení se odvíjí od jejich vlastnického práva k pozemkům v katastrálním území Lažánky u Veverské Bítýšky, tedy v území dotčeném navrhovanou (vlastníky nadpoloviční výměry zemědělské půdy v tomto katastrálním území, srov. odůvodnění výše) komplexní pozemkovou úpravou.

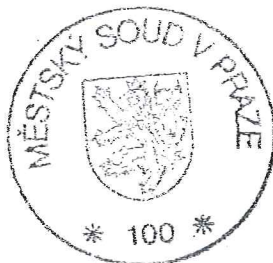
S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti soud žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl. Ve věci soud rozhodl bez jednání, neboť účastníci řízení s takovým postupem vyslovili souhlas (ust. § 51 odst. 1 s.ř.s.).

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s. a contrario. Ve věci měl úspěch žalovaný, žádné náklady řízení mu však nevznikly, proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost za podmínek uvedených v ustanovení § 102 a násl. s.ř.s., a to ve lhůtě do dvou týdnů po doručení tohoto rozsudku. Kasační stížnost se podává u Městského soudu v Praze, rozhoduje o ní Nejvyšší správní soud.

V Praze dne 29. dubna 2009

Za správnost vyhotovení:
Z. Fischerová

Mgr. Aleš Sabol, v.r.
předseda senátu